

Cmentarz z I wojny światowej Nr 66 w Małastów

Program prac konserwatorskich

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Krakowie
Delegatura w Nowym Sączu
ul. Wiśniowieckiego 127, 33-300 Nowy Sącz
tel./fax 18 442-84-84

Załącznik do pozwolenia Nr 366/2019

DNS - 11.5142.10.2019/5203

M. Sawicki
mgr MAREK SAWICKI
ARTYSTA PŁASTYK
KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI
31-116 Kraków, ul. Studencka 7a/6
tel. 12 423-06-34, 606-169-889

Opracował : mgr Marek Sawicki

Z UPOWAŻNIENIA
Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora
Zabytków w Krakowie
Witold Król
mgr inż. arch. Witold Król
Kierownik Delegatury
w Nowym Sączu

Kraków, marzec 2019 r

SPIS TREŚCI

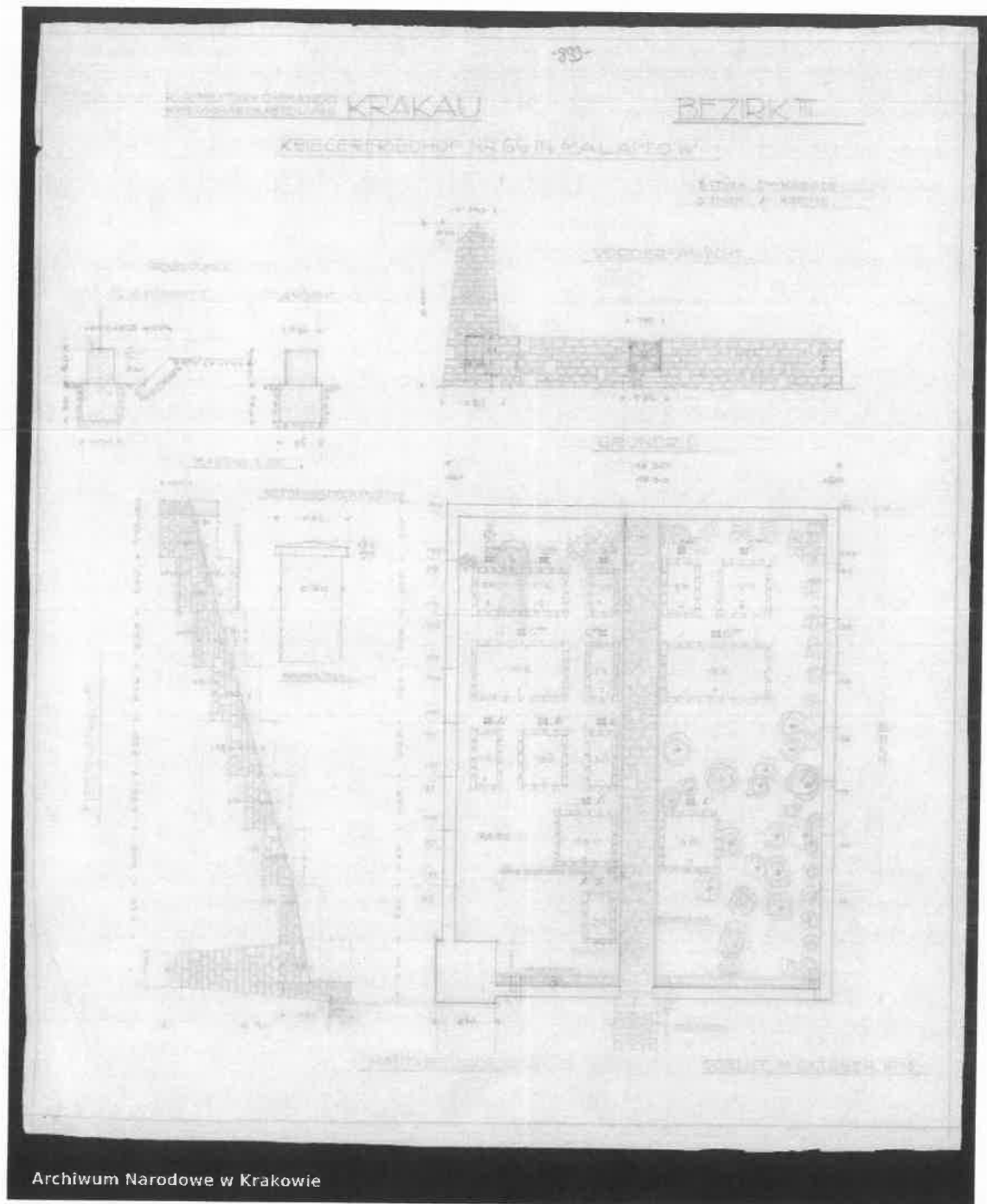
Spis treści	1
Karta tytułowa obiektu	2
Opis cmentarza	3
Archiwalny plan cmentarza	4
Plan pola grobowego	5
Fotografie archiwalne	6
Fotografie archiwalne	7
Stan zachowania i przyczyny zniszczeń	8
Wnioski i założenia konserwatorskie	12
Postępowanie konserwatorskie	19
Spis fotografii	22
Fotografie	27

KARTA TYTUŁOWA OBIEKTU

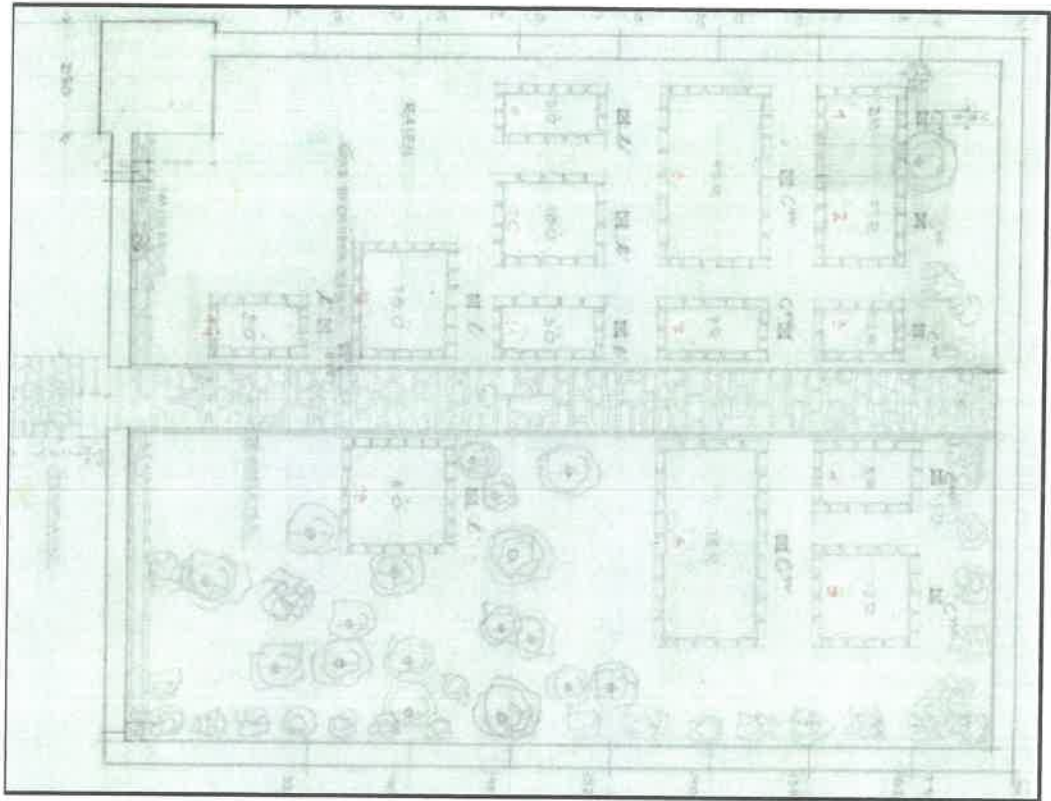
Nazwa obiektu :	Cmentarz z I wojny światowej Nr 66
Lokalizacja :	Małastów – w lesie na stoku przy drodze.
Czas powstania:	1915 r.
Autor:	Hans Mayr- zbudowany przez Oddział Grobów Wojennych C. i K. Komendantury Wojskowej w Krakowie.
Wpis do rejestru zabytków:	A- 1333/M
Właściciel:	Skarb Państwa
Opracowanie programu prac konserwatorskich:	Pracownia Konserwacji Dzieł Sztuki i Zabytków KONSART Marek Sawicki, ul. Studencka 7a/6, 31-116 Kraków. tel. + 48 606 169 889 e- mail: konsaw@poczta.onet.pl

OPIS CMENTARZA

Cmentarz wojenny nr 66 położony na granicy Małastowa i Ropicy Górnej zaprojektowany został przez Hansa Mayra i zbudowany przez Oddział Grobów Wojennych C i K Komendantury Wojennej w Krakowie. Pochowano na nim 118 żołnierzy, w tym 41 austro - węgierskich oraz 77 rosyjskich poległych w dniach 2 - 3 maja 1915 r. Położony na zboczu wzgórza pochylonego w kierunku zachodnim. Pole cmentarne na rzucie prostokąta o dłuższej osi w kierunku wschód - zachód, z wejściem od strony zachodniej. Ogrodzenie wykonane z kamienia łamanego o nieregularnych formach. Odcinki północny i południowy o uskokowej formie, składają się z 8 segmentów, odcinki wschodni i zachodni proste. Mur nakryty dwuspadowymi kamiennymi ? daszkami. Na osi odcinka zachodniego otwór wejściowy poprzedzony trzema kamiennymi stopniami o prostej formie. W otworze nowa, drewniana, jednoskrzydłowa furtka. W narożniku północno - zachodnim obelisk na rzucie kwadratu, o zwężających się ku górze ścianach, nakryty kamienną piramidką. W ścianie zachodniej obelisku znajduje się prostokątna wnęka w której zapewne znajdowała się tablica kommemoratywna. Pole grobowe podzielone brukowaną alejką na dwie równe części. Boki alejki ujęte krawężnikami z kamienia łamanego. W górnej części pola cmentarnego znajdował się pierwotnie wysoki, drewniany krzyż z blaszanym półkolistym daszkiem. Żeliwne krzyże ustawione w czterech rzędach, posadowione na betonowych, prostopadłościennych postumentach o groszkowanych polach ujętych w listwowe, gładkie obramienia. Krzyże o dwóch formach, jedne z podwójnym poziomym ramieniem, wieńcem laurowym i dekoracją ramion w formie kwadratowych płycin ze spłaszczonymi piramidkami, drugie wyższe, o lekko poszerzonych końcach ramion, z datą 1915 na poziomym ramieniu. Poza obrębem pola grobowego znajdują się betonowe, pomiarowe słupki geodezji wojskowej w formie płyt zamkniętych łukiem półokrągłym, z wyrytymi literami H V - Heeres Vermessung (popularnie zwane hafalkami).

Plan archiwalny cmentarza- Archiwum Narodowe w Krakowie

Fragment planu archiwalnego cmentarza, pole grobowe- Archiwum Narodowe w Krakowie.

Fotografia archiwalna- Archiwum Narodowe w Krakowie.

A. Fotografia archiwalna- Archiwum Narodowe w Krakowie.

A. Fragment fotografii archiwalnej z krzyżem- Archiwum Narodowe w Krakowie.

A. Fotografia archiwalna- Archiwum Narodowe w Krakowie.

B. Fragment fotografii archiwalnej- Archiwum Narodowe w Krakowie.

STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Cmentarz zachował pierwotny układ grobów, oryginalne nagrobki z krzyżami, obelisk i ogrodzenie co znajduje potwierdzenie w dokumentacji archiwalnej dostępnej. Istnieją wprawdzie małe różnice między poszczególnymi grobami, ale są one nieistotne dla całego układu cmentarza.

Pomimo tego, że cmentarz przeszedł generalny remont konserwatorski w 1993 r. to obecny stan zachowania należy określić jako zły. Obiekt wystawiony na działanie czynników zewnętrznych uległ naturalnemu zniszczeniu. Charakterystyczne dla naszej strefy klimatycznej stale zmieniające się warunki wilgotnościowe i termiczne są czynnikami naturalnymi i przez to nieuniknionymi. Do destrukcji dochodzi w wyniku współdziałających ze sobą skomplikowanych procesów fizycznych, chemicznych i biologicznych.

Do obecnego stanu doprowadził również brak opieki i bieżących napraw.

Największemu zniszczeniu uległ obelisk i mur cmentarny. Ogrodzenie jest zachowane wyjątkowo źle w porównaniu z innymi ogrodzeniami cmentarzy wojennych z tego czasu.

W przypadku cmentarza w Małastowie doszło do głębokich i rozległych uszkodzeń struktury muru w postaci miejscowych deformacji, pęknięć, rozerwania ciągłości muru, rozpadu i wykruszeń. Przyczyną jest niestabilność podłoża wywołana rozrostem korzeni drzew rosnących w pobliżu. Ten typ uszkodzeń jest powszechny dla obiektów położonych w lasach.

Drugą, poważną przyczyną jest lokalizacja cmentarza na pochyłości. Na skutek niestabilności gruntu stoku doszło do licznych pęknięć a nawet rozerwania ciągłości muru.

Piaskowiec, użyty do budowy muru, obelisku i schodów jest skałą porowatą nasiąkliwą chłonącą wodę, z gruntu i opadową.

Po zewnętrznej i wewnętrznej stronie murów zauważono brak skutecznego odprowadzenia wody opadowej. W przeszłości wzdłuż murów były wykopane rowy odwadniające,

dzięki którym woda spływająca po zboczu była skutecznie odprowadzana poza obszar cmentarza. Z czasem odwadniające rowy w naturalny sposób uległy wypełnieniu na skutek samoistnego osuwania się i gromadzeniu ziemi.

Jednym z najgroźniejszych czynników niszczących piaskowiec jest woda we wszystkich stanach skupienia. Należy wspomnieć, że opady roczne na wzniesieniach w okolicach Sękowej dochodzą w miesiącach letnich- czerwiec, lipiec do ponad 1100 mm na 1m².

Woda opadowa powoduje ciągłe zamakanie cmentarza a zalesione otoczenie przyczynia się do utrzymywania go w stanie stałego zawilgocenia.

W miejscach wykruszonych spoin powstały szczeliny przez które woda opadowa, przenika w głąb muru a w czasie ujemnych temperatur- zamarza. Zmianie stanu skupienia wody z ciekłej w stałą towarzyszy wzrost objętości a tym samym wzrost ciśnienia na otoczenie, czego następstwem są spękania, luzowanie bloków kamiennych prowadzące do rozsadzania struktur muru.

Na dużej powierzchni doszło do rozpadu muru po wewnętrznej stronie. Miejscowo nastąpiło rozluźnienie wiązań między ciosami, niektóre z nich wypadły, a powierzchnię pokrywają spękania i ubytki.

Wody opadowe wypłukują z ziemi sole, które po wprowadzeniu w strukturę muru

w sprzyjających warunkach krystalizują. Procesom tym towarzyszy wzrost ciśnienia powodujący dezintegrację spójności kamienia.

Największe zniszczenie ogrodzenia widoczne jest stronie zach. muru przy narożniku płd. W miejscu tym, na długości ok. 1,5m, doszło do rozsypania się wewnętrznej części okładziny muru w wyniku naporu osuwającej się ziemi z pola cmentarnego. Mur po

str. zach. cmentarza, w części płn. uległ wybrzuszeniu i pionowemu pęknięciu.

Należy wspomnieć, że drzewa gęsto wyrosłe wokół cmentarza utrzymują stałe zacienienie tym samym nie dopuszczają do pełnego osuszania muru.

Wilgotne i zacienione kamienne murki stają się natychmiast doskonałym sie-

dliskiem dla mchów i glonów odpowiadających za korozję biologiczną.

Chropowata faktura kamienia doskonale absorbuje stałe zanieczyszczenia z powietrza (smółki, sadze i pyły), które tworzą czarną patynę mocno związaną z podłożem.

Cienka warstwa zacierki cementowej, którą pokryto powierzchnię nakryw (prawdopodobnie w trakcie ostatnich prac naprawczych) uległa złuszczeniu. Na płytach nakryw widoczne są liczne ubytki oraz pęknięcia.

Niepokoi stan zachowania cokołów w których zamocowane są krzyże ich stan określa się jako średni i zły. Ich struktura uległa popękaniu a nawet rozsypaniu. Wtórnie nałożone zacierki cementowe złuszcza się płatami.

Na osobną uwagę zasługuje centralny drewniany krzyż, który w wyniku korozji biologicznej runął.

Porażone drewno butwieje, tracąc stopniowo właściwości techniczne, aż w końcu dochodzi do całkowitego rozpadu.

WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Założeniem planowanych prac jest przywrócenie cmentarzowi wyglądu jak najbliższego pierwotnemu. W realizacji celu pomocna będzie analiza materiałów archiwalnych, zamieszczonych w dokumentacji historyczno- odtworzeniowej autorstwa Jerzego J. P. Drogomira pt. „*Cmentarz wojenny Nr 66 ROPICA RUSKA (MAŁASTÓW). Dokumentacja historyczno- odtworzeniowa. Słupsk, listopad- grudzień 2017 r.*”

Wszystkie prace na cmentarzu muszą posiadać stosowne zezwolenia wydane przez z Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków, Delegatura w Nowym Sączu.

W zakres prac będzie wchodzić:

- uporządkowanie zieleni- drzew, krzewów (prześwietlenie koron, wycinka samosiejek z terenu zewnętrznego przymurza),
- pełny zakres prac konserwatorskich naprawczych przy murze ogrodzeniowym,
- uporządkowanie mogił,
- pełna konserwacja techniczna i estetyczna cokołów i żeliwnych krzyży,
- rekonstrukcja centralnego drewnianego krzyża.

Wszystkie krzewy rosnące po zewnętrznej stronie muru muszą być wycięte a ich układ korzeniowy zniszczony herbicydami co zapobiegnie odradzaniu się roślin.

Bezwarunkowo należy kontynuować wycinkę drzew rosnących na zewnątrz cmentarza tuż przy murze. Należy podkreślić, że część drzew została już wycięta. Prace te są szczególnie ważne z uwagi na uszkodzenia spowodowane systemem korzeniowym drzew rosnących przy murze. Prace powyższe należy powierzyć specjalistycznym firmom.

Największego nakładu pracy wymagać będzie naprawa kamiennego muru otaczającego cmentarz wraz obeliskiem. Działania powinny skupić się na usunięciu czynników niszczących, które stale pogłębiają i tak już zły stan muru.

Należy zabezpieczyć i naprawić spękania, rozwarstwienia, rozerwania z odkształceniami wątku muru.

Dwie główne przyczyny odpowiedzialne za tak rozległe zniszczenia to rosnące w pobliżu drzewa i osuwanie się pochyłości terenu na którym stoi mur. Opinię i propozycje naprawy muru powinien przedstawić inżynier budownictwa. Przewiduje się, że całkowite wyeliminowanie głównych czynników niszczących będzie niemożliwe, co najwyżej zostaną one znacznie ograniczone.

Prace naprawcze przy murze i obelisku należy poprzedzić oczyszczeniem powierzchni z nawarstwień, luźnych i niezespólonych elementów oraz mchów i porostów. Wszystkie pozostałości będące efektem napraw wykonane nieudolnie w postaci cementowych kitów i zacierek należy usunąć. Poza tym bezwzględnie należy wykuć wszystkie fugi z szarego mocnego cementu wraz z zacierką na nakrywie muru. Prace należy wykuć ręcznie dłutami kamieniarskimi.

Jedną z istotnych prac konserwatorskich przywracających estetykę miejscu będzie polegało na oczyszczeniu powierzchni kamiennych. W razie zauważenia osypywania się kamienia przed czyszczeniem powinno się go wzmocnić środkiem krzemoorganicznym. Mur proponuje się oczyścić metodą strumieniowo-ścierną przy użyciu piasku kwarcowego. Za zastosowaniem tej metody a nie innej przemawiają liczne utrudnienia, takie jak oddalenie od drogi, brak prądu i wody pod ciśnieniem oraz lokalizacja na stromej skarpie. Lokalizacja cmentarza w lesie wyklucza metodę hydromechaniczną z dodatkiem preparatów chemicznych z uwagi na szkodliwy wpływ na środowisko.

Duże ilości wody pod ciśnieniem nasączy chłonny porowaty piaskowiec. W efekcie, po wyschnięciu na powierzchni kamienia pojawią się liczne wykwity i przebarwienia.

Szczególną uwagę należy zwrócić na to aby w trakcie usuwania zabrudzeń nie doprowadzić do przeczyszczenia powierzchni kamienia.

Powierzchnie kamienne zaleca się nasączyć środkiem dezynfekującym o działaniu profilaktycznym, który będzie się długo utrzymywał zapobiegając rozwojowi mikroflory.

Pozostałości piasku należy wydmuchać powietrzem pod ciśnieniem i dodatkowo spłukać wodą jeżeli to będzie możliwe. Miejsca zespolone trwale, zwane patyną występujące lokalnie dopuszcza się doczyścić chemicznie ze wspomaganiem ręcznym.

Rozluźnione wątki lub pojedyncze ciosy kamienne należy wyjąć z muru, oczyścić ze starych zapraw i ponownie osadzić zgodnie z wcześniejszym położeniem, stosując zaprawę wapienno- piaskową z dodatkiem cementu lub zaprawy mineralne firmowe przeznaczone do tego celu.

Naprawa spękanego muru wymaga specjalistycznych działań wg. wskazań inżyniera budownictwa (konstruktora). Dobrym rozwiązaniem sprawdzonym przy tego typu uszkodzeniach będzie założenie w poprzek spoin taśm z włókien węglanowych. Samą szczelinę należy wypełnić zaczynem cementowym przez zastosowanie iniekcji ciśnieniowej. Wskazane jest w kilku miejscach wykonać w szczelinie tzw. „cerowania” które nie tylko wzmocnią miejsce pęknięcia, ale również zamaskują pęknięcia. Ważne, aby zachować charakterystyczny dla obiektu układ z dopasowanym do otoczenia rodzajem obróbki kamienia. Przewiduje się rozebranie fragmentów muru, w miejscach pęknięć, deformacji czy nawet rozsypania jego wątku. Postępowania takiego z pewnością wymaga zewnętrzna strona ogrodzenia frontowego. (zach.)

Spoiny muszą być wypełniane zaprawą o zapewniającym porowatość składzie i powierzchni opracowywanej na gładko dociskiem.

Właściwa struktura spoiny jest istotna ponieważ wysolenia muszą mieć możliwość przenikania z kamienia do spoin, co zapobiegnie na przyszłość rozsypywaniu wierzchniej warstwy kamienia.

Należy również zabezpieczyć i uzupełnić ubytki w betonowych nakrywach murów. Proponuje się w celu ujednolicenia nakryw pokryć je warstwą gładko opracowanej zaprawy mineralnej o właściwościach hydrofobowych.

Wszystkie ww. czynności dotyczą również pomnika- obelisku i schodów.

Konieczne należy przywrócić dawny system szybkiego odprowadzania wód opadowych poza teren cmentarza. Zagadnienie to nie wchodzi w zakres niniejszego programu konserwatorskiego, należy ono do prac inżynierskich z zakresu budownictwa.

Innego typu prac wymagać będzie remont wnętrza cmentarza. W pierwszej kolejności proponuje się odsłonić spod warstwy darni i ziemi układ mogił. Wszystkie mogiły muszą być zlokalizowane a tam gdzie zajdzie konieczność odtworzone wg. z planu archiwalnego zamieszczonego w opracowaniu Jerzego Drogomira. Proponuje się zgodnie z ww. opracowaniem zaznaczyć granice mogił niskimi murkami z nieregularnych ciosów kamienia piaskowcowego.

Najtrudniejszych prac wymaga konserwacja cokołów krzyży. Należy pamiętać, że w większości są oryginalne i mimo złego stanu technicznego należy dążyć do zachowania jak największej ilości cokołów. Dalsze prace wymagają wytypowania cokołów których pęknięcia i ubytki pozwolą na dalsze prace naprawcze. Wyboru powinien dokonać dyplomowany konserwator dzieł sztuki mający praktykę w tego rodzaju pracach.

Wydaje się, że solidną konserwację cokolików zapewnią warunki pracowniane. Tam będzie można solidnie oczyścić powierzchnię, przeprowadzić dezynfekcję, miejsca spękane skleić, a szczeliny wypełnić iniekcją.

Wypełnienia ubytków powinny naśladować otoczenie odpowiednio dobranym uziarnieniem wypełniaczy i fakturą powierzchni. Uwaga ta również tyczy również nowo wykonanych cokołów.

Zakres prac przy krzyżach jest stosunkowo niewielki. Najważniejszą czynnością będzie usunięcie warstw lakierów a przede wszystkim śladów korozji.

Najlepszy efekt daje oczyszczanie metodą strumieniowo ścierną, wspomaganą ręcznym doczyszczaniem szczotkami drucianymi.

Odczyszczone i naprawione krzyże powinny być natychmiast pokryte powłokami inhibitorowymi, tzn. takimi substancjami, które w wilgotnym środowisku korozyjnym spowolnią korozję. Trwałość wszystkich powłok zależy bezpośrednio od prawidłowego i dokładnego przygotowania przeznaczanej do zabezpieczenia powierzchni.

Odpowiednie przygotowanie powierzchni przez odtłuszczenie stanowi podstawowy warunek skuteczności i trwałości powłok ochronnych.

Dlatego proponuje się miejsca oczyszczone pokryć farbą gruntującą, antykorozyjną, kładzioną nawet w kilku warstwach. Zwykle farby podkładowe, produkowane na spoiwie chlorokauczukowym, alkidowym lub ftalowym, które tworzą na powierzchni metalu silnie przylegającą warstwę ochronną.

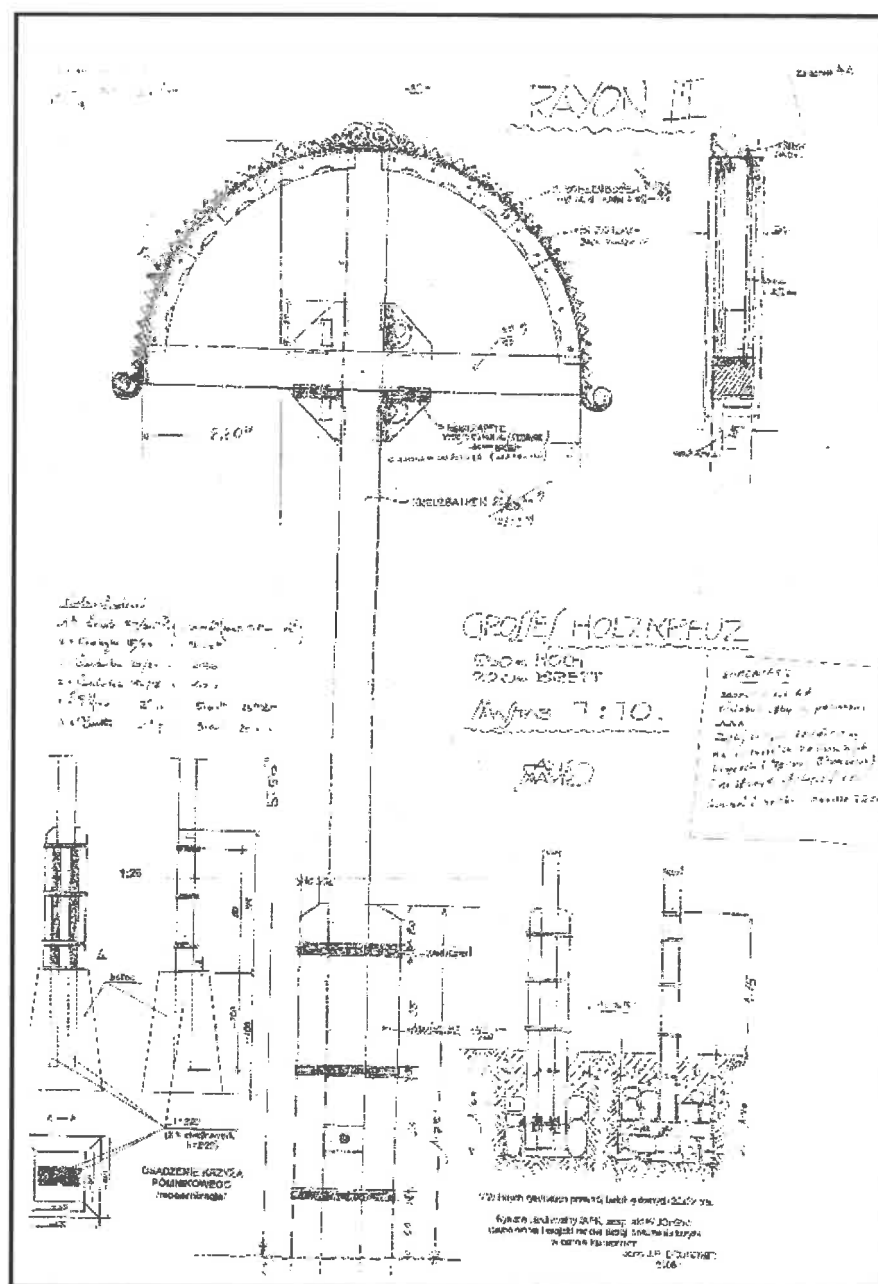
Największym powodzeniem na rynku cieszą się przemysłowe farby antykorozyjne produkowane dla okrętownictwa, konstrukcji stalowych, mostów, drogownictwa, budownictwa, kolei, rurociągów.

Zabezpieczone antykorozyjnie krzyże metalowe proponuje się pokryć warstwą lakieru w kolorze zgodnym z historycznym założeniem. Brakujący krzyż należy odtworzyć wg wskazań w dokumentacji historyczno – odtworzeniowej. Wg. tej dokumentacji należy zrekonstruować tabliczki memoratywne.

Wykonanie i przymocowanie na cokołach tabliczek powinno nastąpić po zakończeniu prac konserwatorsko-remontowych.

Wskazane jest również wykonanie płyty inskrypcyjnej i umieszczenie jej w istniejącej wnęce w zach. str. obelisku.

Jedną z ważniejszych prac wchodzących w zakres planowanego remontu konserwatorskiego będzie odtworzenie dużego krzyża centralnego ustawionego pierwotnie na osi cmentarza po str. wsch. Proponuje się wykonanie nowego krzyża wg. rysunku umieszczonego w dokumentacji J. P. Drogomira (rys 1.). W swoim projekcie Hans Mayr zamieścił szczegółowe informacje dotyczące wyglądu krzyża, wymiarów sposobu zdo-
bienia i gatunku drewna.

Rys.1 Projekt krzyża wg. dokumentacji historyczno- odtworzeniowej J. P. Drogomira.

Drewno powinno zostać zabezpieczone środkiem o najdłuższym okresie ochronnym tak, by maksymalnie opóźnić procesy korozji biologicznej. Proponuje się środki szeroko dostępne na rynku w szerokim asortymencie. Najczęściej środki te koloryzują transparentnie drewno. Ważne aby kolor był ciemnobrązowy zbliżony do barwy starego drewna.

Dopuszcza się jedynie nowe rozwiązanie mocowania krzyża. Sposób montażu tak wielkiego krzyża wymaga współczesnego projektu konstrukcyjnego zgodnego z obowiązującymi obecnie przepisami budowlanymi. Dlatego wszelkie prace związane z osadzeniem krzyża muszą być poprzedzone projektem konstrukcyjnym, uzgodnieniami i zezwoleniami.

POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

Prace wstępne.

1. Zapoznanie się z materiałami historycznymi- plany, projekty, opisy, fotografie oraz dokumentacja historyczno- odtworzeniową Jerzego J. P. Drogomira.
2. Odtworzenie na zewnątrz muru rowów odwadniających.
3. Wycięcie drzew i zniszczenie krzewów samosiejek rosnących tuż przy zewnętrznej stronie ogrodzenia przy użyciu herbicydów np. *Roundup Energy 450 SL*, *Roundup 360 SL*, *Glyfos 360 SL*.
4. Poddanie zabiegom pielęgnacyjnym drzew rosnących w pobliżu cmentarza.
5. Sprawdzenie lokalizacji grobów wg. dokumentacji historyczno- odtworzeniowej.
6. Odtworzenie jednej brakującej mogiły wg. dokumentacji historyczno- odtworzeniowej.
7. Zaznaczenie grobów przez ułożenie krawężników z luźnych kamieni piaskowcowych.
8. Oczyszczenie brukowanej alejki głównej z zabrudzeń i roślinności, naprawa zniszczeń.

Mur ogrodzeniowy.

1. Oczyszczenie wstępne kamiennego muru (na sucho) z kurzu mchów, porostów, glonów.
2. Usunięcie wszystkich cementowych zamurowań i fug, metodą mechaniczną poprzez skucie.
3. Usunięcie spoin cementowych, zasolonych, zmurszałych na znaczną głębokość. Doczyszczanie z resztek zaprawy wykona się ręcznie wąskimi dłutami kamiennymi.
4. Zabezpieczenie zniszczonych partii kamienia poprzez nasączenie preparatem na bazie krzemianu etylu- *Funcosil Steinfestiger 300* firmy Remmers, lokalnie przy użyciu pędzli.
5. Odczyszczanie z nawarstwień i zabrudzeń kamiennego muru i nakryw metodą mechaniczną suchego czyszczenia ścierniwem przy użyciu agregatu CE-PE z odpowiednio dobranym materiałem czyszczącym- ścierniwem- piasek kwarcowy.

6. Nasączenie kamieniarki muru środkiem przeciw porostom, mchom i glonom środkiem o nazwie firmowej *Funcosil Snl – Geruuchsarm* firmy *Remmers* nano-szony pędzlem.
7. Prace naprawcze struktury muru wg. wskazań konstruktora. (np. wypełnienie zaczynem cementowo wapiennym szczelin muru przy zastosowaniu metody iniekcji ciśnieniowej, spinanie pęknięć włóknem węglanowym).
8. Demontaż fragmentów dalece zniszczonego muru i wykonanie koniecznych przemurowań, zwłaszcza w miejscach utraty spistości wątku lub poważnej deformacji grożącej rozpadem (mur po str. pld.),
9. Uzupełnienie (metodą „cerowania”) ubytków muru przy użyciu piaskowca karpackiego o podobnych wymiarach z użyciem zaprawy tradycyjnej, wapienno-piaskowej w stosunku 3: 1 lub firmowej fugi renowacyjnej *Trass- Kalk- Fugensanier- Mörtel* firmy *Tubag*.
10. Uzupełnienie drobnych ubytków kitem mineralnym najlepiej firmowym np. *Restauriermörtel* firmy *Remmers*.
11. Uzupełnienie usuniętych spoin, fugą mineralną o składzie tradycyjnym 3cz. piasku drobnego (żółtego), 1 cz. wapna dołowanego, 0,5 cz. cementu portlandzkiego białego z dodatkiem pigmentów lub firmową fugą wapienno- trasową o nazwie *Trass- Kalk- Fugensanier- Mörtel* firmy *Tubag* z odpowiednio opracowaną spoiną
12. Scalenie kolorystyczne kitów z użyciem spoiwa *Remmers Funcosil La* z pigmentami mineralnymi.
13. Hydrofobizacja preparatem krzemooorganicznym *Funcosil Sl f. Remmes*.

Krzyże metalowe, cokoły.

1. Usunięcie nawarstwień starych lakierów metodą chemiczną przy użyciu past firmowych do usuwania powłok olejnych (takich jak *Skansol*, *Remosol*, *Vitaw*).
2. Usuwanie i doczyszczanie warstw korozyjnych:
  - metodą strumieniowo ścierną- piaskowanie,
  - usuwanie nawarstwień korozyjnych metodą termiczną- wypalanie,
  - doczyszczanie mechaniczne szczotkami metalowymi.
3. Rekonstrukcja brakującego krzyża z powtórzeniem technik i technologii wraz zabezpieczeniem antykorozyjnym i wykończeniem powierzchni (zgodnie z dokumentacją historyczno- odtworzeniową).

4. Zabezpieczenie warstwą podkładową oczyszczonego metalu, metodą natrysku lub dwukrotnego malowania pędzlem. Proponowane materiały:
  - a. tradycyjna minia na spoiwie chlorokauczukowym, alkidowym lub ftalowym,
  - b. farby epoksydowe, poliuretanowe, alkidowe, epoksydowe wysokocynowe
    - zabezpieczenie antykorozyjne - zestaw epoksydowo - poliuretanowy firmy JOTUN,
    - powłoka metalizacyjna cynkowa - doszczelnienie farbą poliwinylową Lowicyn - Polifarb Łódź,
5. Naniesienie wierzchniej warstwy farby na spoiwie dobranej w zależności od zastosowanego wcześniej podkładu gruntującego.
6. Naprawa betonowych cokołów krzyży w zależności od stanu zachowania:
  - usunięcie zacierek pochodzących z prac naprawczych,
  - oczyszczenie dobrze zachowanych powierzchni metodą strumieniowości ścierną,
  - sklejenie pęknięć,
  - uzupełnienie ubytków z powtórzeniem wzoru faktury,
  - wykonać nowych cokołów w miejsce dalece zniszczonych.

Drewniany krzyż pomnikowy.

1. Wykonanie krzyża zgodnie z dokumentacją archiwalną i historyczno- odtworzeniową z uwzględnieniem wymiarów i motywów ozdobnych.
2. Osadzenie krzyża w konstrukcji mocującej wg. osobnego projektu.
3. Zabezpieczenie drewna krzyża płynnymi preparatami przeciwko korozji biologicznej dostępnymi w szerokim asortymencie na rynku, np. (*Pilmas Drew-Miedź, Impregnat do drewna Sadolin Garden, Fobos NW, Lazura ochronna HK-Lasur firmy Remmers*).

mgr MAREK SAWICKI
 ARTYSTA PŁASTYK
 KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI
 31-116 Kraków, ul. Studencka 7a/6
 tel. 12 423-06-34, 606-169-889

SPIS FOTOGRAFII

- Fot. 1.** **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Ogólny widok na cmentarz wojenny od zewnętrznej str. zach.,
stan przed konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 2.** **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Ogólny widok na cmentarz wojenny od zewnętrznej str. półn.,
stan przed konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 3.** **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Ogólny widok na cmentarz wojenny od zewnętrznej str. wsch.,
stan przed konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 4.** **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Ogólny widok na cmentarz wojenny od zewnętrznej str. płd.,
stan przed konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 5.** **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Ogólny widok na cmentarz wojenny od wewnątrz w kierunku. wsch.,
stan przed konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 6.** **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Ogólny widok na cmentarz wojenny od wewnątrz w kierunku zach.,
stan przed konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 7.** **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Ogólny widok na cmentarz wojenny od str. wewnętrznej z w kierunku. płd.,
stan przed konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 8.** **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Ogólny widok na cmentarz wojenny od str. wewnętrznej z w kierunku. półn.,
stan przed konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 9, 10, 11, 12.** **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Obelisk w narożniku półn.- zach., a. widok od str. płd., b. widok od str.
wsch., c. od str. półn.- wsch., stan przed konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 13.** **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Szczyt obelisku, ujęcie od str. płd.- wsch., stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.
- Fot. 14.** **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Środkowa część obelisku, ujęcie od str. płd.- wsch., ślady po pracach
naprawczych, stan przed konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 15.** **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Fragment muru porośnięty mchem, stan przed konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 16.** **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Fragment muru porośnięty mchem, stan przed konserwacją. marzec 2019 r.

- Fot. 17. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Fragment muru, ślady po pracach naprawczych, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.
- Fot. 18. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Fragment muru, ślady po pracach naprawczych, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.
- Fot. 19. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Fragment rozpadającego się muru od str. zach., stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.
- Fot. 20. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Fragment rozpadającego się muru od str. zach., stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.
- Fot. 21. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Fragment zdeformowanego muru od str. zach., stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.
- Fot. 22. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Fragment zdeformowanego muru od str. zach., stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.
- Fot. 23. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Fragment muru z pęknięciami, stan przed konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 24. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Fragment rozpadającego się muru, stan przed konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 25. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Fragment muru z widocznymi pęknięciami, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.
- Fot. 26. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Fragment muru z rozległym pęknięciem, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.
- Fot. 27. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Fragment muru z pęknięciem i śladami po pracach naprawczych, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.
- Fot. 28. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Fragment muru z pęknięciem i śladami po pracach naprawczych, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.
- Fot. 29. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Fragment muru z oderwanym kamieniem i śladami po pracach naprawczych, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.

- Fot. 30. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Fragment muru z oderwanym kamieniem i śladami po pracach naprawczych,
stan przed konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 31. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Ślady po pracach naprawczych, stan przed konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 32. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Ślady po pracach naprawczych, stan przed konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 33. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Zniszczona nakrywa muru, ślady po pracach naprawczych., stan przed
konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 34. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Zniszczona nakrywa muru, ślady po pracach naprawczych., stan przed
konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 35. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Zniszczona nakrywa muru, ślady po pracach naprawczych., stan przed
konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 36. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Odpadająca z nakrywy warstwa zacierki, ślady po pracach naprawczych.,
stan przed konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 37. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Odpadająca z nakrywy warstwa zacierki, ślady po pracach naprawczych.,
stan przed konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 38. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Odpadająca z nakrywy warstwa zacierki, ślady po pracach naprawczych.,
stan przed konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 39, 40, 41, 42. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Krzyże nagrobne, a, b, c- krzyże armii Austro-Węgierski,
d- krzyż armii Rosyjskiej, stan przed konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 43, 44, 45, 46. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Krzyże nagrobne, a, b, c, d- krzyże armii Rosyjskiej,
stan przed konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 47, 48, 49, 50. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Krzyże nagrobne, a, b- krzyże armii Austro-Węgierski,
c, d- krzyż armii Rosyjskiej, stan przed konserwacją. marzec 2019 r.
- Fot. 51, 52. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Krzyż armii Rosyjskiej, zniszczony cokół, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.

- Fot. 53.**   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Zniszczony cokół krzyża, stan przed konserwacją.   marzec 2019 r.
- Fot. 54.**   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Zniszczony cokół krzyża, stan przed konserwacją.   marzec 2019 r.
- Fot. 55.**   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Ubytek na cokole krzyża, stan przed konserwacją.   marzec 2019 r.
- Fot. 56.**   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Zniszczona wierzchnia warstwa zaprawy na cokole, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.
- Fot. 57.**   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Zniszczona wierzchnia warstwa zaprawy na cokole, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.
- Fot. 58.**   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Zniszczona wierzchnia warstwa zaprawy na cokole, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.
- Fot. 59.**   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Zniszczona wierzchnia warstwa zaprawy na cokole, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.
- Fot. 60.**   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Zniszczona wierzchnia warstwa zaprawy na cokole, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.
- Fot. 61.**   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Zniszczona wierzchnia warstwa zaprawy na cokole, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.
- Fot. 62.**   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Zniszczona wierzchnia warstwa zaprawy na cokole, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.
- Fot. 63.**   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Zniszczona wierzchnia warstwa zaprawy na cokole, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.
- Fot. 64.**   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Zniszczona wierzchnia warstwa zaprawy na cokole, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.
- Fot. 65.**   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Zniszczona wierzchnia warstwa zaprawy na cokole, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.

Fot. 66.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Kamienne schody, nowa zrekonstruowana furtka, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.

Fot. 67.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Zachowany słupek graniczny, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.

Fot. 1. **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
 Ogólny widok na cmentarz wojenny od zewnętrznej str. zach.,
 stan przed konserwacją. marzec 2019 r.

Fot. 2. **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
 Ogólny widok na cmentarz wojenny od zewnętrznej str. pñ.,
 stan przed konserwacją. marzec 2019 r.

Fot. 3. **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
 Ogólny widok na cmentarz wojenny od zewnętrznej str. wsch.,
 stan przed konserwacją. marzec 2019 r.

Fot. 4. **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
 Ogólny widok na cmentarz wojenny od zewnętrznej str. płd.,
 stan przed konserwacją. marzec 2019 r.

Fot. 5. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Ogólny widok na cmentarz wojenny od wewnątrz w kierunku. wsch.,
 stan przed konserwacją. marzec 2019 r.

Fot. 6. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Ogólny widok na cmentarz wojenny od wewnątrz w kierunku zach.,
 stan przed konserwacją. marzec 2019 r.

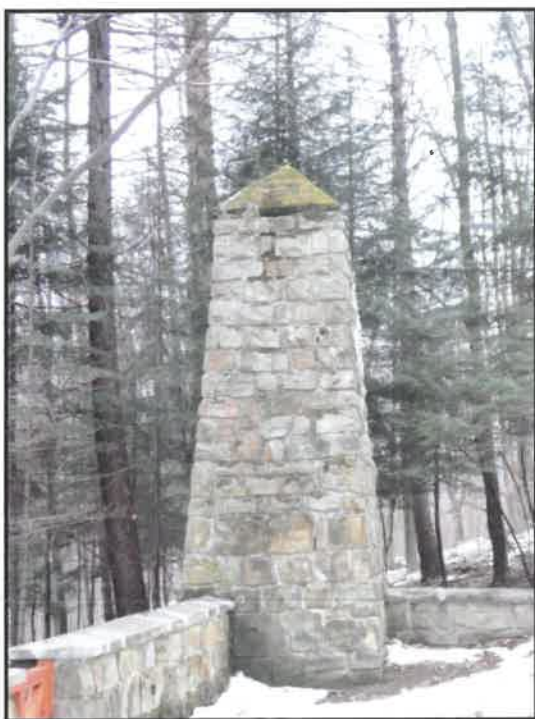

Fot. 7. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Ogólny widok na cmentarz wojenny od str. wewnętrznej z w kierunku. pld.,
 stan przed konserwacją. marzec 2019 r.

Fot. 8. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Ogólny widok na cmentarz wojenny od str. wewnętrznej z w kierunku. pñ.,
 stan przed konserwacją. marzec 2019 r.

a.

b.

c.

d.

Fot. 9, 10, 11, 12.

CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
Obelisk w narożniku płn.- zach., a. widok od str. płd., b. widok od str.
wsch., c. od str. płn.- wsch., stan przed konserwacją.

marzec 2019 r.

Fot. 13.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Szczyt obelisku, ujęcie od str. płd.- wsch., stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.

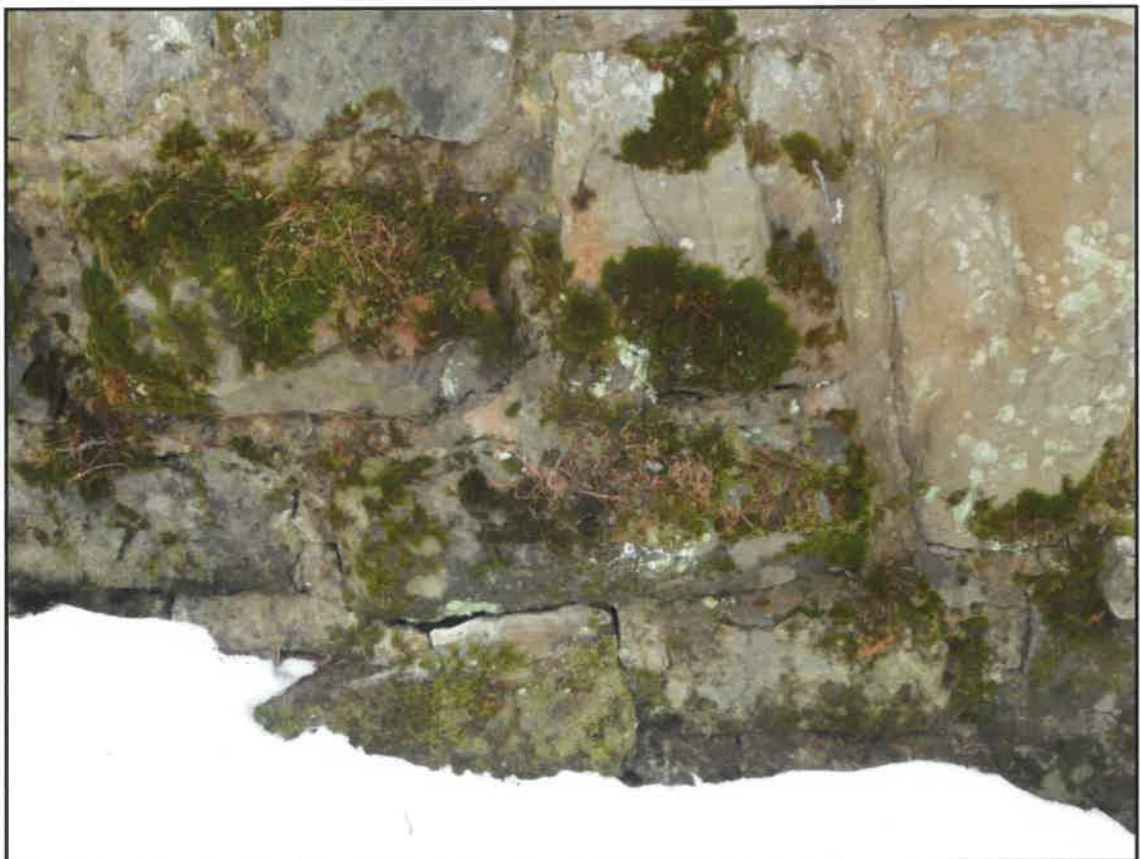

Fot. 14.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Środkowa część obelisku, ujęcie od str. płd.- wsch., ślady po pracach
naprawczych, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.

Fot. 15. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Fragment muru porośnięty mchem, stan przed konserwacją.
 marzec 2019 r.

Fot. 16. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Fragment muru porośnięty mchem, stan przed konserwacją.
 marzec 2019 r.

Fot. 17. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Fragment muru, ślady po pracach naprawczych, stan przed konserwacją.
 marzec 2019 r.

Fot. 18. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Fragment muru, ślady po pracach naprawczych, stan przed konserwacją.
 marzec 2019 r.

Fot. 19.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
 Fragment rozpadającego się muru od str. zach., stan przed konserwacją.
 marzec 2019 r.

Fot. 20.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
 Fragment rozpadającego się muru od str. zach., stan przed konserwacją.
 marzec 2019 r.

Fot. 21. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Fragment zdeformowanego muru od str. zach., stan przed konserwacją.
 marzec 2019 r.

Fot. 22. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Fragment zdeformowanego muru od str. zach., stan przed konserwacją.
 marzec 2019 r.

Fot. 23.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
 Fragment muru z pęknięciami, stan przed konserwacją.   marzec 2019 r.

Fot. 24.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
 Fragment rozpadającego się muru, stan przed konserwacją. marzec 2019 r.

Fot. 25. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Fragment muru z widocznymi pęknięciami, stan przed konserwacją.
 marzec 2019 r.

Fot. 26. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Fragment muru z rozległym pęknięciem, stan przed konserwacją.
 marzec 2019 r.

Fot. 27. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Fragment muru z pęknięciem i śladami po pracach naprawczych, stan przed konserwacją. marzec 2019 r.

Fot. 28. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Fragment muru z pęknięciem i śladami po pracach naprawczych, stan przed konserwacją. marzec 2019 r.

Fot. 29. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Fragment muru z oderwanym kamieniem i śladami po pracach naprawczych,
 stan przed konserwacją. marzec 2019 r.

Fot. 30. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Fragment muru z oderwanym kamieniem i śladami po pracach naprawczych,
 stan przed konserwacją. marzec 2019 r.

Fot. 31.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
 Ślady po pracach naprawczych, stan przed konserwacją.   marzec 2019 r.

Fot. 32.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
 Ślady po pracach naprawczych, stan przed konserwacją.   marzec 2019 r.

Fot. 33. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Zniszczona nakrywa muru, ślady po pracach naprawczych., stan przed
 konserwacją. marzec 2019 r.

Fot. 34. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Zniszczona nakrywa muru, ślady po pracach naprawczych., stan przed
 konserwacją. marzec 2019 r.

Fot. 35.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
 Zniszczona nakrywa muru, ślady po pracach naprawczych., stan przed
 konserwacją. marzec 2019 r.

Fot. 36.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
 Odpadająca z nakrywy warstwa zacierki, ślady po pracach naprawczych.,
 stan przed konserwacją. marzec 2019 r.

Fot. 37. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Odpadająca z nakrywy warstwa zacierki, ślady po pracach naprawczych.,
 stan przed konserwacją. marzec 2019 r.

Fot. 38. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Odpadająca z nakrywy warstwa zacierki, ślady po pracach naprawczych.,
 stan przed konserwacją. marzec 2019 r.

a.

b.

c.

d.

Fot. 39, 40, 41, 42. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Krzyże nagrobne, a, b, c- krzyże armii Austro-Węgierski, d- krzyż armii
 Rosyjskiej, stan przed konserwacją. marzec 2019 r.

a.

b.

c.

d.

Fot. 43, 44, 45, 46. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Krzyże nagrobne, a, b, c, d- krzyże armii Rosyjskiej.
 stan przed konserwacją.

marzec 2019 r.

a.

b.

c.

d.

Fot. 47, 48, 49, 50. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Krzyże nagrobne, a, b- krzyże armii Austro-Węgierski, c, d- krzyż armii
 Rosyjskiej, stan przed konserwacją. marzec 2019 r.

Fot. 51, 52 . CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Krzyż armii Rosyjskiej, zniszczony cokół, stan przed konserwacją.
 marzec 2019 r.

Fot. 53. CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE
 Zniszczony cokół krzyża, stan przed konserwacją. marzec 2019 r.

Fot. 54.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
 Zniszczony cokół krzyża, stan przed konserwacją.   marzec 2019 r.

Fot. 55.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
 Ubytek na cokole krzyża, stan przed konserwacją.   marzec 2019 r.

Fot. 56.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Zniszczona wierzchnia warstwa zaprawy na cokole, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.

Fot. 57.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Zniszczona wierzchnia warstwa zaprawy na cokole, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.

Fot. 58.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
 Zniszczona wierzchnia warstwa zaprawy na cokole, stan przed konserwacją.
 marzec 2019 r.

Fot. 59.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
 Zniszczona wierzchnia warstwa zaprawy na cokole, stan przed konserwacją.
 marzec 2019 r.

Fot. 60.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
 Zniszczona wierzchnia warstwa zaprawy na cokole, stan przed konserwacją.
 marzec 2019 r.

Fot. 61.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
 Zniszczona wierzchnia warstwa zaprawy na cokole, stan przed konserwacją.
 marzec 2019 r.

Fot. 62.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Zniszczona wierzchnia warstwa zaprawy na cokole, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.

Fot. 63.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
Zniszczona wierzchnia warstwa zaprawy na cokole, stan przed konserwacją.
marzec 2019 r.

Fot. 64.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
 Zniszczona wierzchnia warstwa zaprawy na cokole, stan przed konserwacją.
 marzec 2019 r.

Fot. 65.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
 Zniszczona wierzchnia warstwa zaprawy na cokole, stan przed konserwacją.
 marzec 2019 r.

Fot. 66.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
 Kamienne schody, nowa zrekonstruowana furtka, stan przed konserwacją.
 marzec 2019 r.

Fot. 67.   **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NR 66 W MAŁASTOWIE**
 Zachowany słupek graniczny, stan przed konserwacją.
 marzec 2019 r.

